

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

*Кутіщєва Анастасія Андріївна,
студентка Донецького
державного університету
управління
e-mail: nastush@i.ua*

*Шкурєнко Ольга Володимирівна,
старший викладач Донецького
державного університету
управління*

На сьогоднішній день наша країна неповністю готова до глобальної інтеграції і міжнародної конкуренції. Але держава з таким потенціалом не може залишатися ізольованою. Тому її пріоритетним завданням має стати наближення вітчизняної економіки до рівня провідних країн світу шляхом активізації інноваційного процесу, підвищення стимулів до праці, покращення інвестиційного клімату, адаптації законодавства до сучасних умов господарювання, всебічну підтримку підприємництва [1]. Як не парадоксально, але саме глобалізація - процес, що долає територіальні і культурні кордони країн, - створює можливість для вироблення національно орієнтованих зовнішньоекономічних стратегій в рамках нових реальностей.

Такі аспекти глобалізації і інтеграції економіки як вплив глобалізації на економічне зростання регіонів, а також країни в цілому розглянуті в роботах таких науковців, як: В.О.Ананьїна, В.С.Будкіна, З.С.Варналія [4], В. М. Василенко [5], В.А.Вергун, О.В.Гаврилюк та інших.

Головна увага сучасних концепцій зосереджена на тому, як залучитися до міжнародного ринку. Для цього достатньо мати товари з низькою вартістю, але країна, що має дешеву робочу силу та ресурси в умовах глобалізації ризикує перетворитися на ресурс для більш розвинутих країн, не отримуючи при цьому всіх переваг від глобалізації. Світова економічна наука здебільшого використовує

макроекономічний аналіз стосовно проблем створення, реформування зовнішньоекономічного сектора країни, міжнародної економічної інтеграції, дослідження на мікроекономічному рівні, як правило, орієнтовані на аналіз діяльності підприємств, тісно не пов'язаний з макроекономічними складовими. За рейтингами міжнародних економічних організацій Україна за рівнем конкурентоздатності посідає одне з останніх місць. Курс уряду на лібералізацію зовнішніх відносин не виправдав покладених на нього надій і не реалізував конкурентні переваги України. Доцільність лібералізації зовнішньоекономічних відносин мала б бути досліджена на перших етапах відкриття кордонів, оскільки далеко не однакові умови та розбіжності обумовлювали суттєву різницю між економічними системами України та високорозвинених країн. Показники розвитку української економіки у порівнянні із найбільшими торговельними партнерами свідчать про недоречність беззастережного відкриття кордонів. Так, за даними Світового банку, ВВП на душу населення в Україні є одним з найнижчих у світі (вона в 2011 році посідає 122 місце) [6]. Виробничо-промисловий комплекс України в сучасних умовах нездатний адаптуватися до попиту на світовому ринку, про що говорить досить низький ВВП на душу населення він складає 7,2 тисяч доларів[2].

Покращити становище України на світовому ринку можливо завдяки застосуванню ефективної інноваційної та зовнішньоекономічної політики [3].

За даними Державного комітету статистики, Зовнішньоторговельний оборот товарами за 2011 рік склав 981,2 млн. дол. США, що на 39,0% більше минулорічного показника. Зростання обсягів товарообігу відбулося за рахунок збільшення імпорту – на 47,7% (562,5 млн. дол. США) та на 28,9% експорту товарів (418,7 млн. дол. США).

Не кращим чином для України виглядає галузева структура зовнішньої торгівлі послугами. Впливову частину, а саме 67,9%, усіх експортованих послуг займають транспортні. Причому в структурі транспортних послуг, що здійснює транзит російських енергоносіїв через українську територію в країни Західної Європи. Потім ідуть залізничний (14%), повітряний (10,2%), морський (10,1%) та інші види транспорту, в тому числі автомобільний (6,6%).

Зі значним відривом від транспортних в структурі зовнішніх послуг виділяють ділові, професійні та технічні послуги (13,8%), туризм (3,7%), фінансові послуги (3,6%) і ремонт (3,6%). Потім ідуть послуги зв'язку (2,7%), комп'ютерні (1,7%), будівельні (1,1%), страхові (0,9%), ліцензійні (0,2%) та інші послуги.

Отже, для формування ринку зовнішніх послуг Україна користується головним чином своїм вигідним транзитним транспортно-географічним положенням на шляху з Росії до Західної Європи та існуючою виробничою інфраструктурою (газотранспортною та іншими транспортними системами). Водночас прогресивні інформаційні послуги, що є головним показником розвитку індустріальних країн, в українському експорті представлені в мізерній пропорції.

Загальна продуктивність праці в українській економіці, розрахована як об'єм ВВП із урахуванням паритету купівельної спроможності на одного зайнятого, становить 16% від рівня Сполучених Штатів.

В 2011 році тільки 39% українського сталевого прокату було зроблено за допомогою ефективних з погляду працевитрат машин безперервного лиття. Для порівняння: у Росії цей показник 71%, а в Кореї і в Японії - 98%³.

Після проведеного аналізу можна зробити висновок, що глобалізація веде до зростання конкуренції у світовому масштабі, викликає поглиблення спеціалізації та поділу праці із властивими їм наслідками - зростанням продуктивності праці та скороченням витрат. Кінець минулого сторіччя супроводжувався глобальними трансформаціями в політичній, економічній, науково-технічній сферах.

Отже, головним завданням інноваційної політики держави в епоху поширення глобалізаційних процесів має стати забезпечення збалансованої взаємодії наукового, технічного і виробничого потенціалів, вдосконалення механізму активізації інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва, поширення інновацій в сферах економіки.

Література

1. Глобалізація та особливості сучасної економічної кризи / В. Ключко // Економіка України. — 2011. — №9

2. Малащук Д.В. Вплив інтеграційних зв'язків на конкурентоспроможність української економіки // Формування ринкових відносин в Україні. – 2005. - №3. –

3. Конкурентоспроможність як фактор інвестиційної привабливості видів економічної діяльності / Т. Мацибора // Економіка України. — 2011. — №9

4. Варналій З. Регіональний розвиток України: проблеми та пріоритети//Економіст - 2005. - № 6.

5. Василенко В.М. Оцінка впливу глобалізації на економічне зростання країни//Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Економічна. – 2004. – №69. – с.35-42

6. Світовий банк [Електронний ресурс] -<http://www.worldbank.org/>

7. Державний комітет статистики України. [Електронний ресурс] - <http://www.ukrstat.gov.ua/>